

Tijdloze tijdmeters

L van Ulden o.f.m.

Tijdloze tijdmeters

columns

FrieschDagblad

∠ DE PINNE

Colofon

Titel: Tijdloze tijdmeters - columns

Auteur: L. van Ulden ofm

Selectie en eindredactie: Arjen Bakker

Voorwoord: Ria Kraa

Foto auteur: Phil Nijhuis

Foto omslag: Andreas Zimmermann

ISBN: 9789 4036 1842

Deze columns verschenen tussen 26 mei 2014
en 30 november 2020 in het Friesch Dagblad,
www.frieschdagblad.nl

© 2021 L. van Ulden o.f.m. en De Pinne, Menaam

Bestel uw eigen exemplaar via www.pinne.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

Inhoudsopgave

	7	Voorwoord: Een straaltje hemelse warmte
2014	9	Een geslaagd huwelijk
	10	Wedloop tussen christendom en islam
	11	Synodevaders en het huwelijk
2015	13	Vertrouwd worden en vertrouwen geven
	15	Hoopvol het net uitwerpen
	17	Moeder Aarde gevoelig voor snelle ingrepen
	18	De deugd die tegen alle verstand doordendert
	20	Over enige schaamte en schuld
	22	Gelukkig is het land
	24	In wat voor ravijn je ook valt
	26	Schoenen uit, om God niet te storen
	28	Zuster Dood is niet te (be)grijpen
	30	Iedereen moet het zelf maar uitzoeken
	32	Het persoonsbewijs van een medebroeder
	34	De School zonder de Bijbel dus
	36	Zalig de eenvoudigen van hart
	38	Kerstmis keert terug naar zijn oorsprong
	2016	40
42		Twee broeders in Brazilië
44		Oprecht ouderwets of nieuwerwets devoot
46		Zoekende mensen
48		Tel uw zegeningen
50		Ongeboren leven is ook leven
52		Even de stekker eruit, o nee, juist erin
54		Vakantie. Het is weer gewoon eens feest
56		Capitulatie te Sneek
58		Heeft pap্পie daaraan meegedaan?
2017	60	Het gevecht tegen de worgengel
	62	Voleinding en glorie
	64	Dromen van een paradijs
	66	Opnieuw beginnen bij het vreselijke Niets
	68	Armoede maakt kinderen creatief

2017	70	Tijdloze tijdmeters
	72	Weggestopt in de vergetelheid
	74	Verspilde euro's
	76	Het volkslied, een gezongen visitekaartje
2018	78	De harde beproeving van het bestaan
	80	Ongevraagd bezoek
	82	Internetrage moet gewoon vanzelf over gaan
	84	Prettige en hartverwarmdende biechten
	86	De wereld draait gewoon door
	88	Arbeid als zinvolle levensvervulling
	90	De stille vervreemding tussen volk en leiders
	92	Veel sociale verbanden zijn gestorven
	94	Niet zielig doen en doorgaan met onze taak
	96	Een korte plechtigheid
98	De grote vrede van 11-11-18	
101	Als men weinig gretig Gods boodschap hoort	
2019	103	Leed laat zich moeilijk verwerken
	105	Stille heimwee naar magere jaren
	107	Wie een kruisje haalt, vergeet de blaren
	109	Boodschap is niet te vangen in cafetariataal
	111	De matte en doffe herfst na het festijn
	113	Hel en verdoemenis preken
115	Hun koninkrijk was niet van hier	
2020	117	Niet de verlangde lijsttrekker
	119	Het boetekarakter van die zes strenge weken
	121	Het virus is gewaarschuwd
	123	Onder luid gekraak door de mand gevallen
	125	Ons grote verdriet: anderhalve meter
	127	Het oude is zo weer terug
	129	Samen uit onze noodlottige levensstijl
	131	Het nieuwe normaal is niet veel anders
	133	We hebben recht op weer een Elfstedentocht
	135	Toch een beetje plezier
137	Nederland is geen Babylonië	
139	Kolkend weggezogen naar degradatie	
141	Je moet ook een beetje leven, nietwaar?	
143	Het stille verlangen	

Voorwoord:

Een straaltje hemelse warmte

Wie columns toegezonden krijgt van een pastor met veertig jaar werken in het noorden en zestig jaar lidmaatschap van de Fransciscaner orde op zak, mag zich rijk rekenen. Zeker als die ervaring gepaard gaat met een fijne pen die ernstige onderwerpen niet schuwt maar die daar altijd met een barmhartig oog en op milde toon over schrijft.

We lezen over vluchtelingen, het ongebooren leven, de uitwassen van het betaalde voetbal, onrealistische huwelijksverwachtingen en corona. Maar ook over het belang van antieke klokken, sjoelbakken, fluitende vogels en de ademhaling van je lief naast je. En in dat alles lezen we een rode draad: wij mensen maken er keer op keer een potje van, we leren daar niets van, we veranderen geen steek en proberen keer op keer vergeefs „de ongezonde branden in onszelf” meester te worden.

Maar die constatering doet niets af aan de overtuiging dat elk mens goed en lief is in Gods ogen. Van Ulden beziet de wereld vanuit het zonnige schijnsel van het leven naar het evangelie (ik parafraseer uit een interview). Zijn verhalen ademen ontvankelijkheid, ruimhartigheid, lichtvoetigheid en mededogen, en paren die aan een grote lenigheid van taal die moeiteloos de stenen tafelen en smartphones kan verenigen in één zin en daar nog wat zinnigs van maakt ook.

In het Friesch Dagblad zijn Van Uldens columns altijd een vindplaats voor ruimte. Ruimte voor de ander, ruimte voor twijfel, ruimte voor relativering, ruimte voor ‘een straaltje hemelse warmte’. De strekking ervan: wankel gerust in je geloof maar trap de hoop niet plat. Heilzaam, tussen al die berichten over de narigheid en zurigheid in de wereld.

Bij herlezing van deze selectie uit de laatste zesenhalf jaar blijkt dat ze ook gebundeld niets aan kracht verliezen. Elke column is een ode aan het geluk en de zegeningen van het 'gewone' leven, een medicijn tegen moedeloosheid en gemor, en daarmee een uitwerking van de Franciscaner groet: vrede en alle goeds.

Ria Kraa
hoofdredacteur Friesch Dagblad

26 mei 2014

Een geslaagd huwelijk

In alle stilte is de acceptatie van de echtscheiding als een even normaal gebeuren als een huwelijk de media binnengeslopen. Advertenties van begeleiders daarvan en reality-tv zijn schering en inslag geworden en er is een begin van wetgeving die erop inspeelt.

Het heet dat de afnemende kracht van kerkelijke voorschriften en religieuze codes tot dit sterk veranderde relatielandschap hebben geleid. Dat kun je betwijfelen. Het kan ook zijn dat het huwelijk uit de vitrine is gevallen waarin het als aan-geprezen levensdroom stralend werd tentoongesteld.

In de sprookjes met hun hartstochtelijke zoektocht naar de droomprins werd dat al verwoord. Wie dit begeerde niveau in zijn relatie niet haalde of volhield werd fluisterend als een schipbreukeling beroddeld.

De formele omschrijving van het huwelijk in mijn kerk is helemaal niet met rozengeur en maneschijn vervuld. En de liturgische voorschriften zijn bijna kaal en nuchter te noemen. Niet omdat tweeduizend jaren ervaring het sprookje hebben afgekoeld en uitgekleet, maar omdat het er nooit geweest is.

Het huwelijk is een Willen en nog niet eens een Zullen. Als een man en vrouw zich werkelijk oprecht voor elkaar inspannen is het geslaagd, ook als het resultaat weleens tegenvalt.

God wordt in de Bijbel wel de Bruidegom van Israël genoemd. Ook dat huwelijk heeft wel eens op springen gestaan. De gesprekken van Hem met Mozes als woordvoerder van de Bruid liegen er soms niet om.

Persoonlijk denk ik dat God veel huwelijken als meer geslaagd beschouwt dan wat de bruidsparen er zelf van vinden.

15 september 2014

De wedloop tussen christendom en islam

Wat zich in het Nabije Oosten rond de islam afspeelt, begint steeds meer te lijken op een hoofdstuk uit een lang vervolgverhaal: de oorlog tussen christendom en islam.

Eerst heeft het christendom de hele toenmalige wereld veroverd. Na de komst van de profeet Mohammed kwam er een islamitische tegenaanval, die met moeite bij de Pyreneeën en de poorten van Wenen tegengehouden werd. Als intermezzo ook nog de christelijke kruisvaarders en de Turkse contra-aanval die Constantinopel verloren deed gaan.

In de negentiende eeuw een politieke en missionaire wave van het christendom tot in de verst verwijderde archipels, maar ook toen al in een wedloop met de islam.

Die laatste opent nu opnieuw de aanval. De afloop is nog onbekend, staat nog lang niet vast. Het Westen heeft nog wel geld, wapens en - zij het een langzaam wegs meltende - politieke macht. Maar spiritueel staat het zwak. Het lijdt aan ultra-individueel gerichte belangenbehartiging, en ook aan godsdienstallergie. Echte visioenen heeft het gewoon niet meer.

Het lijkt op de rijke oma bij wie je om hulp aanklopt als het donker is maar met wie je overdag niet meer op straat gezien wilt worden. Je spoelt er als vluchteling aan, maar als je weer boven Jan bent, steek je hun vlag in brand en bestormt hun ambassade. Voor wie iets wil om voor te sterven is IS macaber, maar daarom ook wel aantrekkelijk. Maar hebben wij hier eigenlijk echt nog wel iets om voor te willen leven?

27 oktober 2014

Synodevaders en het huwelijk

Je houdt altijd je hart vast als er een synode gehouden is over huwelijk en aanverwante onderwerpen. Veel media kijken haastig of er op dit gebied voortaan iets mag wat eerst verboden was.

Als dit tegenvalt, komt het zurige verwijt dat je dat kon verwachten van oude ongehuwde mannen die zelf niks mogen op dit gebied en anderen hun plezier niet gunnen.

Het zij zo. Maar je mag je ook weleens afvragen wat er in een samenleving aan de hand is rond seksualiteit en huwelijk dat een stel oude mannen de laatsten zijn die eraan herinneren dat deze onderwerpen meer omvatten dan 'van mij maggie'. Iedere relatie op dit gebied geeft hoe dan ook een echo aan het kortstondige moment van lustbevrediging.

Je hebt daarna emotionele banden, verwachtingen of hoop wederzijds, en als er door bevruchting een derde persoon bij komt, houden de oude mannen vol dat je zowel aan de schoot die de vrucht draagt als aan degene-in-wording die daar verblijft verplichtingen hebt. Deze laatste kunnen levenslang duren.

De synodevaders beleven dit alles vanuit het besef dat onze relaties een weerspiegeling horen te zijn van het Verbond dat de Schepper met zijn schepselen sluit. Velen zien dat heel anders, en zonder God.

Maar ook in een samenleving zonder religie moet het uit te leggen zijn dat een intiem moment tussen man en vrouw een echo krijgt die aangeeft dat volstreekte vrijblijvendheid daarna, en zeker als zich een baby meldt, niet de norm hoort te zijn. Het is bijna taboe om zoiets nog hardop te durven zeggen. Daar moet je onderhand zo oud en door je celibaat zo belangeloos in zijn dat je dat nog te berde kan brengen.

Het is waar dat een kerk wat rigide en star kan zijn in dit opzicht, en een taal spreekt die helemaal naast de tijd lijkt te staan. Maar een samenleving die op dit gebied zich niet meer durft te wagen aan verplichtingen waarop je aangesproken kunt worden, desnoods afgerekend, mag zich ook afvragen of zij nog wel een samenleving is, of slechts een naam voor een paar miljoen individuen.

19 januari 2015

Vertrouwd worden en vertrouwen geven

Met de komst van een nieuw jaar zijn we hopelijk even verlost van de verschrikking van de awards, shortlists, nominaties voor de trofee van de beste boerenkool, en de schoonmaakster van het jaar.

Je hebt altijd te doen met degene die vorig jaar de beste olie-bollen bakte en nu als nummer twaalf trieste deegklonten uit de olie vist, en met de basisschool die niet verder komt dan het opdreunen van het alfabet – als je de media mag geloven. En hoeveel papa's en mama's zijn alweer gezakt voor de titel beste ouder van het jaar?

Jaren geleden moest ik de statistiek bijhouden van de kerkelijke meelevendheid in een gedeelte van het Noorden. Een keer heb ik dat gedaan met keurige grafieken waarin je de score van de negen parochies aanschouwelijk gemaakt zag. Dit nooit weer, want de vergadering waarin de uitslag op tafel lag, werd een doffe en moeilijke gebeurtenis.

Er was een collega die terecht bekend stond als een voortreffelijk predikant, maar zijn kerk bleek het minst bezocht te zijn. Veel minder dan bij degene die een omvangrijke kudde aantrof in zijn bedehuis, maar wiens preken bij ons golden als slecht voorbereid en onbeduidend geklets.

Hij was overigens een ontzettend aardige en gezellige vent. En collegiaal, want hij gaf geen enkel blijk van trots op zijn zeer geflatteerde score. In de jaren die volgden, tekende zich overigens een gestadig dalende lijn af in de animo waarmee het Huis des Heren werd bezocht, hoe goed en hard we ook preekten.

Bij de clerus daalde navenant de animo om de cijfers onder ogen te krijgen. Tot mijn stille opluchting verdween het punt ten slotte van de agenda.

Nu zie ik hetzelfde in andere sectoren van communicatie. Wie heeft een paar dagen later nog weet van al die trofeeën, lijstjes en bekroningen? Ik kan me dus wel goed voorstellen dat bepaalde koks de jacht op een ster opgeven. Zij willen liever lekker en onbespied koken, dan voor twee sterren en een maagzweer.

Als we op school de rapporten meekregen, was het altijd voorzichtig vissen bij elkaar wat voor punt we hadden voor rekenen en taal. Mijn vader echter had de goede gewoonte eerst te kijken naar het cijfer voor 'vlijt' en daar had hij – zeg ik nu achteraf – gelijk in. Van een inspecteur van gezondheid weet ik dat de sfeer in een ziekenhuis ook een factor is die van invloed is op de genezing. Maar daarover bestaan geen grafieken.

Ik geloof ook niet dat al dat geëvalueer en achter de broek zitten de kwaliteit verhoogt. Vertrouwd worden en vertrouwen geven leidt tot betere resultaten. Vraag maar aan hem die de zon laat schijnen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.

9 februari 2015

Hoopvol het net uitwerpen

Het was niet voor niets dat Jezus vissers zoekt om zijn boodschap rond te brengen. Vissen is iets heel anders dan colporteren of aansmeren. Vissen is hoopvol het net uitwerpen of de hengel. Maar of er toegehapt wordt, moet de visser maar afwachten. Je moet er heel geduldig voor zijn en dagen zonder vangst accepteren, zonder de hoop te verliezen.

Eigenlijk is het met alle menselijke relaties zo. Je kunt niemand pakken en tot je eigendom maken. Maar als je je nooit ontvankelijk opstelt voor toenadering, of andersom nooit toenadering zoekt, dan blijf je schrijnend eenzaam en dat is ook iets wat niemand wil. Verlangend om gekust, vertrouwd en omhelsd te worden, of om dat zelf bij een ander te mogen doen, en tegelijkertijd schuw en afwerend om niet in verkeerde handen te vallen: een mens is een vat vol tegenstrijdigheden.

Onbeantwoorde liefde leidt tot echtscheiding, soms zelfs tot zelfdoding, soms tot wraak en weerwraak. Het wezen van iedere maatschappij is het pogen een kader te vinden waarin zowel de vrijheid als het verlangen met anderen te zijn een kans krijgen. Maar het blijft behelpen.

De kern van de zondeval is dat de harmonie tussen die beide verstoord is. Dat was niet alleen een kwestie tussen mensen, maar ook tussen mens en Schepper. Is God er nu wel of niet? Wil Hij ons nu werkelijk of niet? Is godsdienst een in genade en liefde gedragen worden door elkaar en door Hem, of een gevangenis vol verboden en onvrijheden? Zelfs Jezus roept aan zijn kruis: 'God, waarom hebt gij mij verlaten?'

Ons kritisch zoeken naar de relevantie van het woord Gods is door de hemel met begrip opgepakt. En, welwillend en schuw als wij zijn tegenover geloof en kerk, wordt dat niet aangepakt